

Атанаев Т.Б., Шоңко уулу У., Сопубеков Р.У.

АРАЛЫКТАН ОКУТУУ ТЕХНОЛОГИЯСЫНДА AVN-МААЛЫМАТ СИСТЕМАСЫНЫН РОЛУ

Атанаев Т.Б., Шоңко уулу У., Сопубеков Р.У.

РОЛЬ ИНФОРМАЦИОННОЙ СИСТЕМЫ AVN В ТЕХНОЛОГИИ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ

T.B. Atanaev, Shonko uulu U., R.U. Sopubekov

THE ROLE OF INFORMATION SYSTEMS IN AVN TECHNOLOGY DISTANCE LEARNING

УДК: 370-74/11

Бул макалада аралыктан окутуу технологиясынын өзгөчөлүктөрү жөнүндө сөз болот.

В данной статье речь идет об особенностях технологии дистанционного обучения.

In this article we are talking about the peculiarities of distance learning technology.

Учурда интернет-технологияларын пайдаланып аралыктан билим берүү кеңири таралып бара жаткан методологиялардын бири болоору талашсыз. Билим берүүнүн жаңы парадигмасына ылайык окутуу процессин уюштурууда заманбап талаптарды эске алуу менен «билим берүү – гармониялык өсүүнү калыптандыруу, социалдык жактан активдүү, чыгармачыл инсандын муктаждыгын канааттандыруу» принцибин ишке ашыруу эсептелет. Аталган принциптин аткарылышы үчүн төмөндөгүдөй милдеттер турат:

- ✓ билимдин каалаган деңгээлин алуу конституциялык укугун камсыз кылуу;
- ✓ өмүр бою билим алууга болгон инсандык муктаждыгын ишке ашыруу;
- ✓ Кыргызстанда жана чет өлкөлөрдө бирдиктүү билим алуу мейкиндигин калыптандыруу, сактоо жана өнүктүрүү;
- ✓ кошумча билим алуу же билимин жогорулатуу муктаждык системасын өнүктүрүү;
- ✓ окутуунун жекече формаларын, методдорун жана технологияларын камсыз кылуу шарттарын түзүү ж.б.

Аталган милдеттердин баардыгы аралыктан билим берүү технологияларынын негизинде ишке ашырылат.

Аралыктан билим берүүгө мүнөздүү жактарына:

- Ийкемдүүлүк – регулярдуу сабактарга катышпай эле олтурган ордунда, каалаган убакта, өзүнө ылайыктуу темпте билим алууга болот. Ар бир адам өзүнө ошол предметти билип чыгууга канча убакыт керек болсо планды зачетторун алууга болот.
- Модулдуулук – аралыктан окутуунун программасын модулдук принцип түзөт. Ар бир предмет өзүнчө бүтүндөй көз карашты камтыйт. Демек, көз карандысыз курстардын окуу программасын түзүүгө болот.
- Экономикалык эффективдүүлүк – окууга кеткен каражаттардын төмөндүгү, аралыктан окутуу технологияларынын уникалдуулугу жана тиеше-

лүү окуу аянттарын, техникалык каражаттарын эффективдүү пайдалануусу менен камсыздалат:

- Окутуучулардын жаңы ролу – ага таануу процессин координациялоо, предметтин корректировкалоо, жекече окуу планын түзүүдө консультация, окуу проектилерин жетектөө ж.б.
- Билим сапатына атайын көзөмөл – аралыктан аткаруу жумуштарын (экзамен) уюштуруу, тес-тирлөө системалары.

Дистанттык окутуу инновациялык каражаттарын эффективдүү киргизүүнүн натыйжасында атаан-чыл билим берүү кызматын түзүү башталды. С.Нааматов атындагы Нарын мамлекеттик университети уникалдуу программаларды иштеп чыгуу менен рыноктон орун табууга аракет кылууда.

Жалпыга белгилүү болгондой дистанттык окутуунун негизги элементтери төмөнкүлөр болуп саналат:

- ✓ Маалымат ресурстары (окуу материалдары, библиотека, программалар);
- ✓ Баарлашуу каражаты (электрондук почта, вебинар, видеоконференция);
- ✓ Тестирлөө системасы (КТС-2, AVN);
- ✓ Башкаруу системасы (кирүүгө уруксат).

Нарын малекеттик университетинде ДОТтун элементтерин пайдалануу 2008-жылдан бери эле жүргүзүлүп келе жатат. Айталы, модулдарды

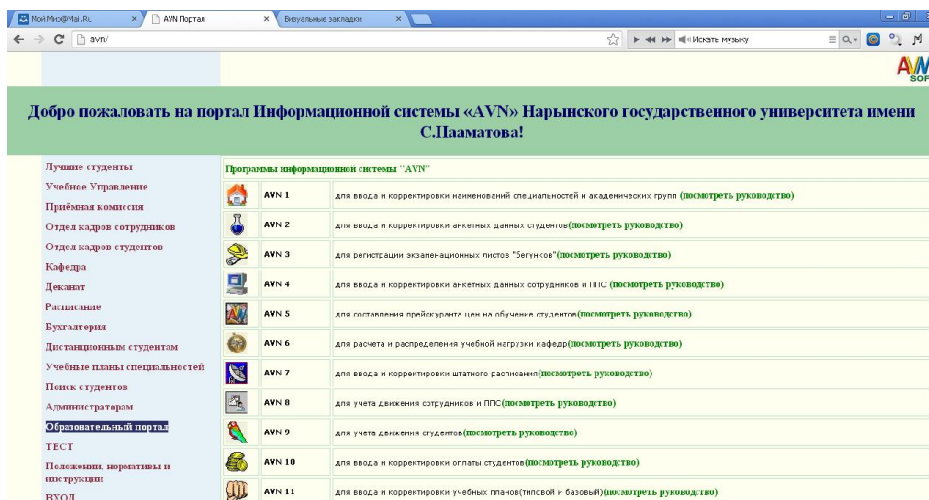
Группы	Количество студентов в группе		
	Всего	из них:	
		Бюджет	Контр.
Центр дистанционного обучения			
1-курс			
ЕНОд-1-13	3		3
Пд-1-13	10		10
ТТПд-1-13	2		2
ХОд-1-13	34		34
Эд-1-13	7		7
ЭСд-1-13	20		20
	6	76	76
2-курс			
ЕНОд-1-12	16		16
Пд-1-12	19		19
СПд-1-12	1		1
Эд-1-12	27		27
ЭСд-1-12	17		17
	5	80	80
3-курс			
ЕНОд-1-11	41		41
Пд-1-11	47		47
СПд-1-11	6		6
ТТПд-1-11	3		3
Эд-1-11	50		50
ЭСд-1-11	22		22
	6	169	169

өткөрүү окутуучулар түзгөн тест-бланктарын пайдаланышып компьютердик тест жүргүзүү менен өткөрүлөт. Студенттердин өз алдынча иштөө тапшырмалары проект жазуу жана презентациялоо жолдору менен аткарылат.

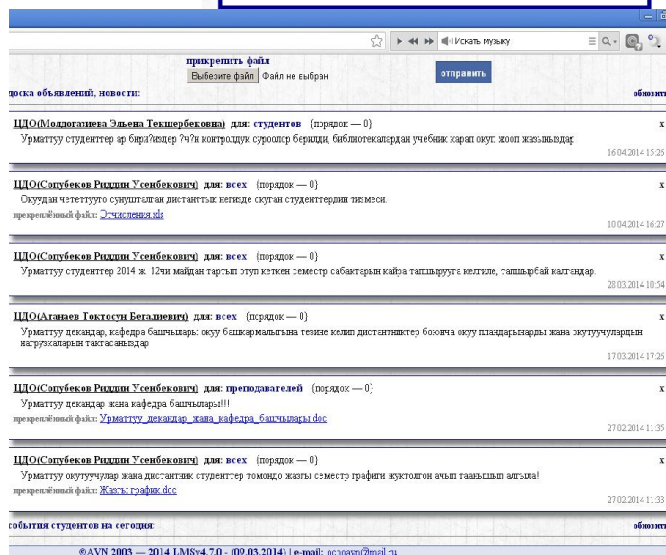
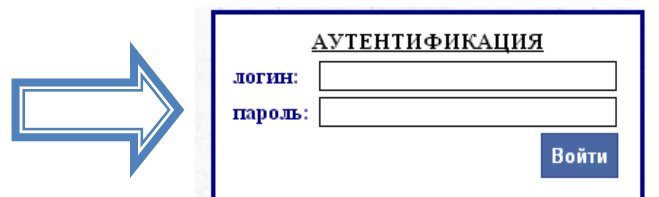
Учурда Нарын мамлекеттик университетинде Дистанттык окутуу технологиясын пайдалануу менен 325 студент окуп жатат.

Профессор-окутуучулар курамы 2008-жылдан бери 150дөн ашык курстар боюнча окуу-методикалык комплекстерин иштеп чыгышып, окуу процессине пайдаланышып келүүдө. Учурда иштелип чыккан жана иштелип жаткан баардык электрондук окутуу материалдары атайын системалаштырылган AVN-порталына комиссиянын чечими менен коюлууда.

I-этап AVN порталынын башкы бетинен төмөнкү сүрөттө белгиленген «Образовательный портал» бөлүкчөсүн тандап кийинки кадамга өтөбүз.

II-этап Андан соң белгиленген «Вход в систему» тандап өздүк логинь паролун жазуу менен окутуучу же студент өздүк окуу порталына кире алат.

Ар бир окутуучу жана студентке тиешелүү окуу жүгүртмөлөрү жана окуу графиктери менен бирге керектүү маалыматтар ошол өздүк порталга киргенде төмөн жагында жайгашкан «доска объявлений, новости» деген бөлүкчөдө жүктөлгөн.

Порталдан окутуучу окуу жылын, семестри, сабакты анан группаны тандоо менен окуу-методикалык комплексин жүктөөсү зарыл. Ошону менен бирге лекциялык, практикалык, лабораториялык жана китеп маалыматтарын жүктөөгө тийиш.

The screenshot shows the AVN LMS web interface. The user is logged in as 'Алтанав Токтосуң Бегалиевич'. The main menu includes 'связь со студентами' and 'сообщение от института'. The course details are:

- год: 2013-14
- семестр: 5-семестр
- режим работы: парусная з/к
- дисциплина: Формирование компл
- группа/поток: ЕНОд-1-11
- форма контроля: Экзамен

 The 'Связь со студентами' section shows a table with columns for 'делука', 'контр 1', 'контр 2', 'контр 3', 'экзамен', 'общий балл', and 'оценка'. Below this, there are messages from 'Орозбек кызы Эльзат' regarding 'Саламатсызбы Токтосуң Бегалиевич, Ташпырмаларды аткардым текшерип берип коюунузду сурайм'. The interface also features a 'Учебно-методический комплекс' logo and contact information for the faculty dean.

Студенттерге текшерүү иштерин үч агым кылып жүктөйт (контрольный 1, контрольный 2, контрольный 3), ошонун негизинде окутуучулар студенттерге түзүлгөн график боюнча балл коюшат (AVN28 аркылуу).

The screenshot shows the AVN LMS web interface from a teacher's perspective. The user is logged in as 'Мусалы уулу Максатбек'. The main menu includes 'связь с преподавателями' and 'связь с факультетом'. The course details are:

- семестр: 3-семестр
- дисциплина: Экология - [] [4]
- форма контроля: Экзамен

 The 'Связь с преподавателями' section shows a table with columns for 'контр 2', 'контр 3', 'экзамен', 'общий балл', and 'оценка'. Below this, there are messages from 'Шерматов Сагынбек Макеленович' regarding 'Мусалы уулу Максатбек'. The interface also features a 'Учебно-методический комплекс' logo and contact information for the faculty dean.

Ал эми студент болсо семестрди, сабакты, текшерүү формасын тандаган соң төмөн жактан окутуучунун

сүрөтүн тандап, анан окуу-методикалык комплексинин ала алат.

ичине кирип керектүү материалдарын

Окутуучуга коюлган талаптар:

I-талап Өтүлү турган сабактын окуу-методикалык комплексин AVN порталына жүктөө;

II-талап Жогоруда көрсөтүлгөн текшерүү чекиттерине балл коюу үчүн (студенттерге) текшерүү тапшырмаларын график менен жүктөө;

III-талап Студенттер жөнөткөн иштерди текшерип баалап, AVNдеги электрондук ведомостко (AVN28) график менен балл коюп туруу.

Студенттерге коюлган талаптар:

I-талап Жүктөлгөн тапшырмаларды графиктен кеч калбай өз убагында жөнөтүү;

II-талап График боюнча коюлган сессияга убагында университетке келип туруу.

III-талап Контрактты өз убагында төлөө.

Аралыктан окутуудагы окуу процесси күндүзгү бөлүмдөгү окуу сыяктуу атайын түзүлгөн график менен өтүлөт. Болгон айырмасы сабактардын баардыгы жогоруда көрсөтүлгөн AVN порталы менен интернет каражаттары аркылуу ишке ашырылат. Интернет ылдамдыгы төмөн (региондорго тиешелүү) шартта лабораториялык жумуштар студенттердин түздөн-түз тиешелүү корпустарга келип аткаруусу менен ишке ашырылат. Ошондой эле министрликтин койгон талабына ылайык баардык практикалар университетте жүргүзүлөт.

Учурда потенциалдуу окутуучулар өздөрүнүн электрондук окуу-методикалык комплекстерин мурдатан эле билим берүү порталына коюп коюшат. Студенттер үйлөрүнөн эле порталга кирип даярданууга мүмкүнчүлүктөрү бар.

Ошентип AVN-порталынын пайдалануу технологиясы окутуунун эффективдүү методун жана формаларын студенттердин өз алдынча иштерин өткөрүүдө, педагогика технологиялардын катарында орчундуу орунду ээлөөсү талашсыз.

ДОТтун артыкчылыгы менен катар кемчиликтүү жактары да бар:

- Аралыктан окутуу тууралуу бирдиктүү мамлекеттик деңгээлде нормативдик документтердин толук эместиги;
- Нарын облусунда интернет ылдамдыгы өтө төмөндүгү;
- Дистанттык окутууга керектүү болгон техникалык жабдыктардын жетишсиздиги менен бирге стандартка жооп бербегендиги;
- Аралыктан окутуу жаңы ачылганына байланыштуу окутуучулардын жана студенттердин кызыкчылыгы төмөн болушу.
- Аралыктан окутуу тууралуу маалыматтар коомчулукка алгылыктуу жетпей жатышы;
- Традициялык көнүмүш адаттардан арыла албастан жаңы нерсеге көнүгүү бир нече убакытты талап кылышы;
- Ошону менен бирге профессордук-окутуучулук курамды кызыктыруу стимулу жоктугу;
- Бөлүмдө иштеген кызматкерлердин квалификацияларын жогорулатуу боюнча чаралар колдонулбагандыгы;

Рецензент: к.ф.-м.н., доцент Абдылдаев О.Т.